

Historieglimt 66

Rønningssletta

Arealet mellom jernbanen, Ladebekken og Ladeveien har gitt plass både for bedrifter og boliger gjennom lang tid. Det har gått under forvirrende mange navn. Dakota, Lilleby, Lille Lade og Rønningssletta har vært betegnelsene på hele eller deler av området. *Rønningssletta* ble utskilt fra Rønningen gård i 1844 og overdratt til konsul Fritz Lorck. *Lilleby* ble utskilt fra Lillegården i 1875 og solgt til Peter Moxnæss. Der ble det reist en rekke villaeiendommer med store hager blant andre Engstykket ved Lademoen kirkegård og Sandstad, Ladeveien 5. Drømmen om å reise et sammenhengende villaområde ble ødelagt av jernbanen som skar rett gjennom området. *Lille Lade* eller *Nidaros* ble utskilt fra Ringve i 1888 og solgt til Fredrik Gaustad til bruk som landsted. Mer interessant enn å kjenne eierne, er hva området har vært benyttet til. *Dakota* ble særlig boligfeltene kalt på den tiden nordmenn dro til Amerika og slo seg ned i Dakotaterritoriet. Pussig nok ble det også kalt Prærien! Mange av bygningene på Rønningssletta er i 2014 under riving. Her skal det reises en ny boligby som skal hete Nye Lilleby.

Ser vi på Adressebøkene for Trondhjem omkring år 1900, ser vi at Rønningssletten nærmest er brukt som gatenavn, men på en litt pussig måte. Navnet er oppført med to grupper eiendommer: «*fra Veien Lade Kirke til venstre*» og «*Veien fra Omnibusstalden*». I den første rubrikken er det oppført ni eiendommer med tallene 2-6, 9-10 og 13-14 med 57 beboere. Det er husene innover Rønningssletta. Der bor tre teglverksarbeidere, en omnibuskusk, en fyrbøter og en banevokter, altså ansatte ved jernbanen, og folk med andre yrker. Hovedgata på Rønningssletta ble til den nåværende Stjørdalsveien. En tverrgate het professor Dahls gate og senere Leksviks gate.

Under den andre rubrikken finner vi en rekke små gårdsbruk og villaeiendommer slik som gårdene Lillegården og Marievold med sine gårdbrukere. Så kommer villaene Fagervang, Jægershvile, Sandstad, Lothringen og Engsprættan. Der bor folk som er bankkasserer, sogneprest, los og skomakermester. Også barnehjemmet Fridheim står her. Der er bare to voksne oppført og ikke navn på jentene som bodde der. Til sammen er oppført 58 personer. Den andre rubrikken omfatter området fra der Lilleby skole ligger og bortover til Ladebroen og Ladebekken, altså på begge sider av den nåværende Ladeveien.

Gjennom 1800- og 1900-tallet har det vært mange mindre og større bedrifter på Rønningssletta. De er så mange at bare noen kan nevnes her. Den første større bedriften var Nidaros Teglverk. Det ble bygget på lystgården Lille Lade som losen Fredrik Gaustad etablerte i 1888 på jord fra Ringve og Rønningen. Boktrykkeren E. Chr. Ellewsen startet teglverket i 1899. Det hadde

stor produksjon. Det gikk likevel konkurs i 1902. Det ble refinansiert og kunne fortsette. Bygningene brant i 1905, men ble gjenoppbygd. Produksjonen stanset før 1917 da professor ved NTH, Harald Pedersen fra Sandstad, startet sitt laboratorium i bygningene. I 1925 ble eiendommen solgt til Harald Pedersen som startet smelteverket. Det ble drevet til 2002 og har en lang og interessant historie som vil sprengne rammen her

I 1917 ble Norsk Ståltaugfabrikk grunnlagt på Rønningssletta og ble Norges første rene produsent av stålvejere. Allerede i 1872 startet Düvel sin Taugværk- og Staalkabelfabrik i 1886 på Katrinelyst ved Innherredsveien. Ved siden av hampetau virket han stålkabler. Det innledet et norsk industrieventyr som ble videreført på Ståltaugfabrikken. Det lå på Rønningssletta til 1972 da den flyttet til Haakon VII's gate på Lade. I 1983 fusjonerte den med Elkems ståltaugavdeling i Tønsberg og med Gunnebo i Varberg til Scanrope. Senere ble Scanrope en del av det verdensomspennende Parker Hannifin Corp. i Stafford, Texas. I mange år fram til 1930 lå idrettsklubben Nationals fotballbane på Rønningssletta der smelteverket senere hadde malm- og kullager.

Rønningssletta har hatt mange forhandlere og verksteder for biler. Gaden & Larsen kom til Stjørdalsveien 10 i 1930. Dette bilfirmaet ble startet i 1918 av Jomar Larsen og Eyvind Gaden og solgte flere typer biler så som personbilen Stutz og lastebilen Indiana. I 1921 fikk de en avtale med Ford og ble første Fordforhandler i Norge. I 2005 ble firmaet slått sammen med den gamle Volvoforhandler Bjarne Wist. Det ble i 2007 kjøpt opp av Kverneland bil som var på Rønningssletta til 2011 da de flyttet til Tunga.